

**ПРИКАЗ НОВИХ ЗАКОНСКИХ ПРОПИСА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ
БЛИЖИ УСЛОВИ У ПОСТУПКУ ДОДЕЛЕ ЈЕДИНСТВЕНОГ ОБРАЗОВНОГ БРОЈА**

**НОВИ
ПРАВИЛНИК О БЛИЖИМ УСЛОВИМА У ПОСТУПКУ ДОДЕЛЕ
ЈЕДИНСТВЕНОГ ОБРАЗОВНОГ БРОЈА
("Службени гласник РС", број 81/2019)**

Министар просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије је, на основу члана 176. став 11. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019 и 27/2018 - др. закон - даље: **ЗОСОВ**) и члана 115. став 10. Закона о високом образовању ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон и 67/2019), донео Правилник о ближим условима у поступку доделе јединственог образовног броја ("Сл. гласник РС", бр. 81/2019, даље: **Правилник**), који је ступио на снагу 23. новембра 2019. године.

Правилник прописује ближе услове у погледу поступка доделе јединственог образовног броја (даље: **ЈОБ**) приликом првог уписа детета у предшколску установу, ученика и одраслог у основну и средњу школу и студента у високошколску установу.

У овом тексту приказаћемо одредбе Правилника које су везане за доделу ЈОБ-а у предшколској установи, основној и средњој школи (даље: **установа**).

Установа ће покренути поступак за доделу ЈОБ-а свој деци и ученицима, који су у радној, односно школској 2019/2020. години у систему образовања и васпитања, а на основу података из евиденција чији је руковалац.

ЈОБ и ЈОБ систем

ЈОБ се формира за потребе вођења регистара деце и ученика у систему образовања и васпитања и заштите података о личности у оквиру јединственог информационог система просвете (даље: **ЈИСП**), прати његовог носиоца кроз све нивое формалног образовања и васпитања и представља кључ за повезивање свих података о детету и ученику у ЈИСП-у.

ЈОБ се додељује детету и ученику при првом упису у установу у аутоматизованом поступку, на захтев установе и састоји од 16 карактера, који представљају индивидуалну и непоновљиву ознаку.

Међутим постоји и **привремени ЈОБ** који се додељује детету и ученику до добијања јединственог матичног броја грађана (у даљем тексту: **ЈМБГ**), страном држављанину, лицу без држављанства, прогнаном и расељеном лицу.

Министарство надлежно за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: **Министарство**) одговорно је за успостављање и одржавање ЈОБ система, који је софтверска компонента за спровођење поступка доделе ЈОБ-а и доделу апликације за директан приступ ЈОБ систему, оно води евиденцију података о додељеном ЈОБ-у и обавља аутоматизовану комуникацију са другим информационим системима.

Апликација за директан приступ ЈОБ систему, у смислу овог правилника, јесте софтверска компонента која обезбеђује приступ ЈОБ систему.

Информациони системи у установи и овлашћено лице у установи за приступ ЈОБ апликацији користи квалификовани електронски сертификат.

Важно је напоменути да подаци из ЈОБ система доступни су искључиво у сврху дефинисану законом којим се уређују основе системе образовања и васпитања.

Поступак за доделу ЈОБ-а и привременог ЈОБ-а

Покретање поступка:

Родитељ, односно други законски заступник (у даљем тексту: родитељ) приликом уписа детета и ученика, дајући ЈМБГ, даје сагласност да установа у аутоматизованом поступку прибави податке из матичне евиденције рођених (е-ЗУП) и, између осталог, опредељује се за начин на који ће бити извршено достављање ЈОБ-а и података за лични приступ регистру, односно да ли ће се доставити у штампаном облику, лично у установи или у електронском облику на адресу е-поште коју наведе приликом уписа.

Установа одмах након уписа података у евиденције чији је руковалац, подноси захтев за доделу ЈОБ-а појединачно за дете и ученика, односно може да поднесе за групу, одељење, разред, смер, одсек, модул, односно за доделу привременог ЈОБ-а. Том приликом овлашћено лице установе, евидентирано у ЈОБ систему, подноси захтев користећи информациони систем установе или апликацију за директан приступ ЈОБ систему.

Захтев се подноси на српском језику ћириличким писмом и садржи: ЈМБГ, име, презиме и име једног родитеља, детета и ученика, адресу електронске поште уколико се родитељ или пунолетни ученик определио за достављање ЈОБ-а и података за лични приступ регистру у електронском облику. За припадника националне мањине име, презиме и име једног родитеља пише се и на језику и писму на ком је извршен упис у евиденцију установе.

На исти начин се подноси и захтев за доделу привременог ЈОБ-а, с тим што се захтеву уносе подаци, поред имена и презимена, име једног родитеља, број пасоша и издаваоца, а за лице без држављанства, прогнано и расељено лице до добијања ЈМБГ - име и презиме и име једног родитеља из исправе којом доказује идентитет (избеглице, расељена лица, мигранти, тражиоци азила и сл)..

Провера података

ЈОБ систем проверава исправност података из захтева. Посебно проверава, из захтева за доделу привременог ЈОБ-а, да ли су попуњена поља: име и презиме и име једног родитеља, а за страног држављанина и да ли земља издаваоца пасоша има међународноправни субјективитет, као и да ли је у одговарајуће поље уписан број пасоша.

Након утврђене исправности и тачности достављених података, уколико је утврђено да лицу на које се захтев односи није додељен ЈОБ и привремени ЈОБ, ЈОБ систем додељује ЈОБ, односно привремени ЈОБ детету и ученику.

Генерисање ЈОБ-а, привременог ЈОБ-а и лозинке

Приликом доделе ЈОБ-а и привременог ЈОБ-а, ЈОБ систем генерише и податке за лични приступ регистру деце и ученика (у даљем тексту: лозинка).

При првом приступу регистру врши се промена генерисане лозинке по свом избору, с тим да нова лозинка мора бити различита од генерисане и она се у ЈОБ систему чува у облику из којег је није могуће одредити.

Након извршене доделе ЈОБ-а, односно привремени ЈОБ-а, ЈОБ систем обавештава установу да су све активности по поднетом захтеву успешно окончане. Уколико се родитељ определило за достављање ЈОБ-а, односно привремени ЈОБ-а и лозинке у штампаном облику, ЈОБ систем у обавештењу установи доставља додељени ЈОБ, односно привремени ЈОБ и лозинку, а ако се родитељ определило за достављање података на адресу електронске поште, ЈОБ систем додељени ЈОБ, односно привремени ЈОБ-а и лозинку доставља на наведену адресу електронске поште, а установи само додељени ЈОБ, односно привремени ЈОБ.

Ако је установа захтевом обухватила више лица, за свако појединачно лице ЈОБ систем додељује и доставља ЈОБ, односно привремени ЈОБ и лозинку у складу са овим правилником, о чему обавештава установу.

Достављање ЈОБ-а, односно привременог ЈОБ-а и лозинке у штампаном облику

Додељени ЈОБ, односно привремени ЈОБ са лозинком овлашћено лице установе штампа, затвара у коверту, чува их на одговарајућем месту и одмах, односно у року од три дана, позива родитеља, пунолетног ученика, да у року од осам дана од дана пријема обавештења преузме коверту са одштампаним подацима.

Уколико се родитељ, пунолетни ученик, који је уредно позван, не одазове ради личног преузимања наведених података, овлашћено лице о томе сачињава белешку, затвара у коверту и чува на одговарајућем месту.

Евиденцију о сваком одштампаном, ковертираном и урученом ЈОБ-у и привременом ЈОБ-у уноси се у ЈОБ систем.

Замена привременог ЈОБ-а , опозив додељеног ЈОБ-а и привременог ЈОБ-а

Установа у коју је уписана дете и ученик које је добило привремени ЈОБ, када се стекну прописани услови, упућује захтев ЈОБ систему за доделу ЈОБ-а, у који наводи и претходно добијени привремени ЈОБ.

Такође, установа подноси захтев за опозивање грешком додељеног ЈОБ-а, односно привременог ЈОБ-а за лице, односно за исправљање погрешно опозваног ЈОБ-а, односно привремени ЈОБ-а.

Важно је напоменути да опозвани ЈОБ, односно привремени ЈОБ не може да се доделити другом лицу, односно не могу два лица да имају исти ЈОБ, односно привремени ЈОБ.

Ажурирање података у ЈОБ систему за лице које има ЈОБ или привремени ЈОБ

Промена података

Установа подноси захтев ЈОБ систему за ажурирање промењених података о личности за лице коме је додељен ЈОБ, односно привремени ЈОБ, у коме се обавезно наводи додељени ЈОБ, а уколико је лицу промењен ЈМБГ и претходни ЈМБГ лица којем је додељен ЈОБ.

Исправка грешке у подацима

Установа подноси захтев ЈОБ систему за исправку грешке у подацима о личности за лице коме је додељен ЈОБ или привремени ЈОБ.

Проналажење ЈОБ-а и привременог ЈОБ-а

За дете и ученика, који је изгубио свој ЈОБ, односно привремени ЈОБ, установа подноси захтев ЈОБ систему за проналажење ЈОБ-а, односно привременог ЈОБ-а.

Уколико ЈОБ систем утврди да је додељено више привремених ЈОБ-ова за лица са истим пријављеним подацима, без ЈМБГ, односно броја пасоша, обавештава установу да је неопходно да родитеља и ученика, упути у установу која води евиденцију у коју је уписан податак о привременом ЈОБ-у.

Поновна додела лозинке

За дете и ученика, који је изгубио или заборавио лозинку, установа подноси захтев ЈОБ систему за поновну доделу лозинке за већ додељени ЈОБ, односно привремени ЈОБ.

Када се генерише нова лозинка, одговарајућим регистрима више није могуће приступити употребом претходне лозинке.

Чување података о захтевима установа

ЈОБ систем чува податке о сваком:

- примљеном захтеву установе;
- обавештењу установи по поднетом захтеву;
- захтеву упућеном другом информационом систему;
- примљеном обавештењу од другог информационог система;
- приказаном, одштампаном, ковертираном, урученом или неурученом ЈОБ-у, односно привременом ЈОБ-у са лозинком, које води овлашћено лице установе.

...децембар 2019. године

аутор: Биљана Антић, дипл. правник